

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koirien pentutehtailusta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsainen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 124/2018 vp:

Mitä ministeri aikoo tehdä kitkeäkseen Suomesta laittoman koirakaupan, koirien pentutehtailun ja lemmikkien salakuljetuksen ulkomailta sekä näihin liittyvät eläinsuojelurikokset ja miten ministeri aikoo edistää sitä, että Suomessa koiranpentu hankitaan aina vain vastuulliselta kasvattajalta

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koirien maahantuontivaatimukset perustuvat harmonisoituun EU- lainsäädäntöön.

Lemmikkeinä maahantuotavien koirien terveysehdoista säädetään lemmikkieläinasetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 576/2013). Lemmikkeinä maahantuotavilla koirilla tarkoitetaan koiria, jotka tulevat matkustajan tai hänen valtuuttamansa henkilön mukana.

Muina kuin lemmikkeinä maahantuotavista koirista (ns. kaupallisesta tuonnista) säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1035/2013), jolla on toimeenpantu Suomessa neuvoston direktiivi 92/65/ETY. Kaupalliseksi maahantuonniksi luetaan koirien tuonti myynti- ja välitystarkoituksessa riippumatta toiminnan vastikkeellisuudesta ja siten esim. kaupallista toimintaa on pelastusjärjestön toiminta rescue-eläinten maahantuonnissa. Kaupallisen tuonnin ehtoja sovelletaan myös silloin, jos omistajan tai omistajan edustajan mukana siirtyy yli viisi koiraa (poikkeuksena yli 6 kuukautta vanhojen eläinten todennetut kilpailu- ja näyttelymatkat) tai jos lemmikkikoira matkustaa Suomeen yksin pidemmän kuin viiden vuorokauden ajanjaksolla omistajan tai omistajan edustajan matkasta Suomeen.

Maahantuotavat koirat tulee olla rokotettu raivotaudin varalta ja rokotuksen tulee olla voimassa koiran saapuessa Suomeen. Tietyn ikäisiltä EU-jäsenmaista Suomeen tulevilta pennuilta ei edellytetä raivotautirokotusta, mikäli pennut eivät ole olleet syntymänsä jälkeen tekemisissä raivotau-dille alttiiden luonnonvaraisten eläinten kanssa. Jos maahantuotava koira on lähtöisin korkean riskin raivotautimaista, edellytyksenä on lisäksi, että raivotautirokotuksen antama riittävä suoja on osoitettu raivotaudin vasta-ainemäärityksessä. Alle kahdeksan viikkoa vanhojen pentujen tuonti on sallittua vain yhdessä emonsa kanssa. Raivotautivaatimusten lisäksi Suomeen saapuvat

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 124/2018 vp

koirat on tullut lääkittä ekinokokkoosia aiheuttavia heisimatoja vastaan. Raivotauti ja ekinokokkoosi ovat kansanterveydellisesti vaarallisia eläimestä ihmiseen tarttuvia tauteja.

Lemmikkieläimenä toisesta jäsenmaasta tuotavalla koiralla on oltava lemmikkieläin-passi, josta tulee ilmetä, että maahantuontiin liittyvät ehdot täyttyvät. EU:n ulkopuolelta tuotavalla koiralla lemmikkieläinpassin korvaa virkaeläinlääkärin myöntämä terveystodistus. Kaupallisessa koirien siirrossa lemmikkieläinpassin lisäksi koirilla on oltava Traces-järjestelmässä laadittu ja varmennettu terveystodistus. Terveystodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että lähettävän jäsenen hyväksytty eläinlääkäri on tarkastanut koiran 48 tunnin sisällä ennen lähtöä ja todennut koiran kuljetuskuntoiseksi, koirassa ei ole ilmennyt sairauden oireita, ja että koira täyttää siirtoa koskevat ehdot.

Toimijoiden, jotka tuovat maahan koiria kaupallisesti on pidettävä luetteloa tuomistaan eläimistä. Luettelosta on ilmentävä myös koirien vastaanottaja, jos niitä on luovutettu eteenpäin. Sisämarkkina-kaupassa toimijan on myös rekisteröidyttävä Elintarvike-turvallisuusvirastoon.

Jo hyväksytyn uuden EU:n eläinterveyssäännösten nojalla annettavissa delegoiduissa asetuksissa tullaan säätämään entistä tarkemmin myös lemmikkieläinten kaupallisten siirtojen edellytyksistä. EU:n komission antamissa ehdotuksissa on entistä tiukempia ehtoja toimijoille, jotka harjoittavat kansainvälistä koirakauppaa. Suomi tukee kaikkia toimia, joilla pyritään ennaltaehkäisemään ja vähentämään kansainvälisessä koirakaupassa havaittuja ongelmia kuten pentutehtailua ja koirien salakuljetusta.

Valvonta:

EU:n ulkopuolisista maista kaupallisesti tuotavat koirat tarkastetaan rajaeläinlääkäreiden toimesta eläinlääkinnällisessä rajatarkastuksessa. Lemmikkeinä tulevat koirat tarkastaa Tulli. Toisista EU:n jäsenvaltioista siirrettävien koirien maahantuontiehtojen täyttymisestä on ensisijaisessa vastuussa koirien tuoja. Viranomaiset ovat velvollisia tarkastamaan saapuvia eläimiä pistokoelunontaisesti sekä silloin, kun on syytä epäillä, että maahantuotavat koirat eivät täytä vaatimuksia. Aluehallintovirastot ovat järjestäneet vuosittain Tullin avustamana useita tarkastuksia satamissa ja lentoasemilla. Jo maassa olevien koirien tuontiehtojen täyttymistä tarkkaillaan sekä yksityiseläinlääkäreiden että virkaeläinlääkäreiden toimesta. Havaitusta tuontiehtojen vastaisesta tuonnista ilmoitetaan sisämarkkinasiirtojen osalta aluehallintovirastoon ja kolmansien maiden osalta Elintarviketurvallisuusvirastoon, jotka päättävät jatkotoimenpiteistä. Eläimen omistaja on vastuussa jatkotoimenpiteistä aiheutuvista kuluista.

Eläinsuojelulain 24 §:ssä on säädetty ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa seura- ja harrastuseläinten pitoa koskevista erityisistä vaatimuksista. Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa koirien, kissojen ja muiden seura- tai harrastuseläinten myymistä harjoittavan on ennen toiminnan aloittamista, lopettamista tai toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa harjoitetaan. Eläinsuojeluasetuksen 26 §:n mukaan ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa seura- ja harrastuseläinten pitoa on muun muassa koirien, kissojen tai muiden seura- ja har-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 124/2018 vp

rastuseläinten säännöllinen kaupanpitäminen tai välittäminen sekä toiminta, jossa koirien tai kissojen omistajalla tai haltijalla on kasvatettavanaan vähintään kuusi siitosnarttua, jotka ovat penikoineet vähintään yhden kerran. Ilmoituksen tekemisestä ja sen sisällöstä on säädetty eläinsuojeluasetuksen 27 ja 28 §:ssä. Aluehallintoviraston on ilmoitettava kunnaneläinlääkärille kunnan alueella harjoitettavasta eläinsuojelulain 24 §:ssä tarkoitettusta toiminnasta.

Aluehallintovirasto voi eläinsuojelulain 24 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen tarkastettuaan antaa toiminnan harjoittajalle eläinsuojelullisten haittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä. Jos toiminta ei täytä eläinsuojelulaissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia eikä toiminnanharjoittaja annetussa määräajassa korjaa toiminnassa olevia puutteita, aluehallintovirasto voi toiminnanharjoittajaa kuultuaan kieltää toiminnan harjoittamisen.

Toimet laittoman koirakaupan ja pentutehtailun vähentämiseksi:

Ulkomailta tuotujen koirien kaupan voi liittyä paitsi tuontiehtojen vastaista toimintaa, myös verovelvoitteiden laiminlyöntiä, järjestelmällistä rikollisuutta ja eläinten kaltoin kohtelua kuten pentutehtailua. Eläinlääkintöviranomaiset, poliisi, Tulli, verottaja ja oikeuslaitosten syyttäjät tekevät yhteistyötä näiden ongelmien ratkaisemiseksi ja tätä yhteistyötä ollaan edelleen tehostamassa.

Ostajien merkitys ulkomailta joko laillisesti tai laittomasti tuotujen koiranpentujen kaupassa on olennainen. Koiranpentuja tuodaan Suomeen niin kauan kuin niille on täällä kysyntää. Elintarviketurvallisuusvirasto ja muut viranomaiset pyrkivät yhdessä eläinsuojelujärjestöjen ja koira-alan asiantuntijajärjestöjen kanssa tiedottamaan aktiivisesti kansainvälisen koirakaupan säännöistä ja siihen liittyvistä ongelmista. Tietoa on saatavilla edellä mainittujen toimijoiden neuvonnasta ja internetsivuilta sekä aktiivisten tiedotuskampanjoiden kautta. Tämän lisäksi maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa tutkimushankeen, jossa on tarkoitus selvittää maahantuotujen koirien terveydentilaa sekä tuontiehdoissa mainittujen tautien että muiden ihmisille mahdollisesti riskiä aiheuttavien tekijöiden osalta. Näitä ovat esimerkiksi multiresistenttien mikrobien kantajuus. Tutkimustulosten perusteella pystytään selvittämään miten koirien tuonnin viran-omaisvalvontaa tulisi kehittää raivotaudin ja myyräekinokokkilaisen maahamme leviämisen estämiseksi. Tulosten perusteella voidaan antaa myös kattavampia suosituksia tuontikoirille aiheellisista terveystutkimuksista ja rokotuksista, jotta eläinten tuonti ei aiheuttaisi vaaraa eläinten ja ihmisten terveydelle.

Hallitus tunnistaa koirien ja kissojen pakollisen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin edut ja hyödyt pentutehtailun ja koirien salakuljetuksen valvonnassa. Rekisterin perustamisesta ja ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia on tarkoitus selvittää vielä tarkemmin ennen kuin asiasta tehdään päätöksiä. Myös mahdollisuutta hyödyntää jo olemassa olevien rekisterien käyttöä viranomaisrekisterin pohjana tullaan edelleen selvittämään. Mahdolliset koirien ja kissojen pakollista tunnistusmerkintää ja rekisteröintiä koskevat säännökset sisällytettäisiin käytännössä eläintunnistusjärjestelmästä annettuun lakiin (238/2010), vaikka asiaa on selvitetty eläinsuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Maa- ja metsätalousministeriö on päättänyt asettaa selvityshenkilön tekemään selvityksen virallisen koirarekisterin perustamisesta Suomeen. Selvityksen odotetaan valmistuvan syksyyn 2018 mennessä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 124/2018 vp

Helsingissä 20 päivänä huhtikuuta 2018

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä